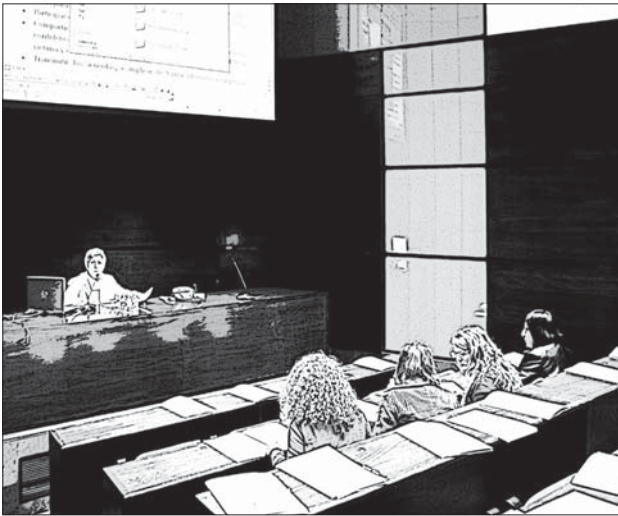

EDITORIAL

Violència de gènere

L'Equip d'Atenció Integral a la Dona Víctima de la Violència de Gènere ha atès al llarg d'aquest any 200 víctimes, un valor sensiblement més alt que anys anteriors. La xifra té diferents interpretacions. La primera és que són massa. De fet, una ja és massa. Però el fet que la xifra hagi crescut té un aspecte menys dolent; vol dir que cada vegada hi ha més dones que confien en els mecanismes que es posen a la seva disposició des de l'administració i els diferents col·lectius i associacions per denunciar i sortir d'una situació de maltractaments.

La violència de gènere és una de les grans xacres de la nostra societat. A Andorra la vivim als mateixos nivells que als països veïns, i el fet que no hàgim hagut de lamentar cap mort fins ara és perquè en aquest sentit hem estat afortunats. Mentre hi hagi maltractaments, les víctimes mortals poden arribar en qualsevol moment i cal estar alerta. La lluita per eradicar els maltractaments no és fàcil, però ha de ser intensa i ha d'enfortir tres línies bàsiques. La primera ha de deixar clar als maltractadors que la justícia tindrà tolerància zero. Els mecanismes judicials que castiguen aquests delictes han de ser contundents i exemplars per a tothom. A part de ser durs amb els responsables, s'ha d'enfortir l'estructura que permeti a les víctimes assessorar-se i denunciar la seva situació amb una atenció màxima de suport psicològic i de seguretat. Moltes vegades les denúncies es retiren perquè aquests dos punts no generen prou confiança en les víctimes. El tercer punt bàsic és el suport i la implicació socials. Familiars, veïns i ciutadans en general no poden girar la cara davant de situacions de violència que afectin parents o coneguts. La violència de gènere afecta tota la societat i posar-hi remei és també una tasca de tots.

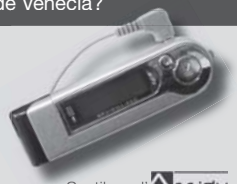
ENQUESTA DE LA SETMANA

¿Ha de participar Andorra en la Biennal de Venècia?

Envia un SMS al 789 amb la teva resposta

ENQ SI o bé ENQ NO

Cada dimarts el resultat de l'enquesta es publicarà en aquest espai i a final de mes se sortejarà un MP3 entre tots els participants

Gentilesca d' BSSIDU

IFAVES TENDRES

DAVID GÁLVEZ, WWW.GALVEZCASELLAS.BLOGSPOT.COM

Gent senzilla

Hi ha una manera d'entendre'ns, de saber qui som, que passa per la pròpia visió. Per això, semblaria que ningú millor que nosaltres mateixos per parlar d'andorranitat. Si això ho apliquem a l'àmbit personal, se'n desprendria que no ens calen ni psicòlegs, ni gurus, ni assessors per al creixement personal. També, però, quan ens mirem, quan parlem de com som, ho fem sovint a partir de la mirada de l'amic, de la parella, del parent, de l'enemic, de l'ex. En l'àmbit de les nacions, això vol dir escoltar la veu dels viatgers que ens han visitat. Parlant d'Andorra, en aquests casos se sol recórrer a visitants exòtics, prestigiosos, antics. S'han reeditat llibres de viatgers del segle XIX, s'han fet estudis sobre escriptors, s'han publicat les imatges captades per fotògrafs que han passat per les nostres valls. Jacint Verdaguier, Josep Aladern, Hepburn Ballantine, Birger Mörner, F. H. Deverell, Francisco de Zamora, Gaston Vuillier, Felix Regnault, Charles R. Weld, Bayard Taylor. Estic encantat que hi hagi estudiosos, institucions i editorials que es dediquin a aquesta tasca tan lloable de recuperació.

Sovint, però, oblidem les mitges distàncies: viatgers que han passat llargues temporades entre nosaltres, gent que han escrit sobre Andorra però que considerem massa contemporanis i, per tant, menys tenibles. En alguna ocasió he escrit sobre autors que cauen dins d'aquests llimbs: Adolfo Bioy Casares –que ens visità l'any 1967 i apuntà quatre impressions andorranes en un dels seus diaris de viatge– o Tomás Eloy Martínez –que ha estat a Andorra fa no gaires anys i ha creat ficcions arrelades aquí–. Avui volia ocupar-me d'un altre d'aquests estranys propers: Lluís Capdevila. Al seu *Llibre d'Andorra* (1970) ens ofereix una altra manera de reconèixer-nos: amb agudes, sensibilitat, una prosa excel·lent i sentit de l'humor. No es pot demanar més. Aquest articulet

només vol vindicar el seu llibre, que dubto que ningú hagi llegit mai en cap centre educatiu andorrà.

Com a exemple, faré un breu esment del capítol que Capdevila dedica a Sant Julià. No ens en descriu accidents geogràfics, monuments, fàbriques o personatges il·lustres. Explica només la tràgica història d'una casa i un home. Una casa fosca, deixada, plena de pols. Un home enyorat dels temps passats, de "mirada irremissiblement trista". Capdevila ens parla

de la decadència d'aquesta casa amb el cor desbordat d'humanisme. I sap extraure del cas concret del laurèdia l'essència de la condició humana quan topa amb la desgràcia. La tristor que traspuja la citació que us proposo és excepcional i vol ser una manera dura i honesta de mirar-nos l'ànima al mirall per veure si encara som els que érem: gent senzilla.

Il·lustració: Jordi Casamajor.

"A les ciutats la caiguda dels d'hommes i empreses és ràpida i brutal i, per tant, l'emoció produïda s'esvaeix aviat. Als pobles, no. Als pobles, on sempre sembla que mai no passa res –i tantes coses passen, si hom sabés veure-les–, la tragèdia de la caiguda és més lenta: en lloc de la urpada, el corc. Els negocis, sense saber per què, comencen a anar malament; el diner escasseja i cal vendre uns camps, unes vinyes; el crèdit s'esgota; entren a la casa, de bracet, la pols i les arnes; tot està de qualsevol manera, tot és brut i descurat; l'esposa, o el pare, o un dels fills, emmalalteix i s'ha de fer venir el metge i anar sovint a la farmàcia; hom ha perdut el gust de l'ordre i el de la netedat; hom ha perdut el gust de la vida; un dia esclaten a la casa clams i plors convulsius, imprecacions desesperades, sanglots d'un terrible desconhort: ha mort un ésser estimat, l'esposa, el fill, el pare. L'endemà, en treure la despulla mortal, entra, mestressa i senyora, la misèria, la misèria irremeiable, definitiva i total."

El diari no es responsabilitza de les opinions expressades pels col·laboradors de la secció de *Tribuna*. L'opinió del BONDIA es reflecteix en el seu editorial.

Perquè les vostres cartes al director o les vostres opinions puguin ser publicades, cal que ens faciliteu les vostres dades: nom i cognoms, passaport, telèfon i parròquia de residència.

DIRECTORI

LA VEU DEL POBLE S. A. **PRESIDENT** Carles Naudi d'Areny-Plandolit **SECRETARI** Ferran Naudi d'Areny-Plandolit **GERENT** Thomas Kampfraat

BONDIA DIRECTOR Josep Lluís Trabel **SOTSDIRECTOR** Marc Segalés **CAP DE REDACCIÓ** Marta Fernández **REDACCIÓ** Marià Miño, Joan Josep Blasco, Sergi Moral, Anna Burgstaller, Silvia Casals **ADMINISTRADOR DE WEB** Àlex Lara **CORRECCIÓ** M. Àngels Sala **MAQUETACIÓ** Lúcia Jo, Cecília Cogliati, Albert Fabregat **FOTOGRAFIA** Tatiana Maslà, Eduard Losilla, Mireia Losilla **COMERCIAL I ADMINISTRACIÓ** Isabel Díaz, Juliana Moraes, Ricard Vallès, Ramon Ortiz **DISTRIBUCIÓ** Premsa distribució **TRANSPORT** DistriNor.

Carrer Maria Pla, 28, 1a planta. Andorra la Vella. Telèfon: 808 888 Fax: 828 888 Adreça electrònica: bondia@bondia.ad Web: www.bondia.ad

Dipòsit Legal: AND. 114-2004